

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/221/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714214697
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2014:5714214697.1

Uznesenie

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti

V. F., nar.X.XX.XXXX

L. X. F., nar.XX.XX.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice, deti rodičov, matky Z. F.J., R.. F., nar.XX.XX.XXXX a otca Ľ. Ď., nar.XX.X.XXXX, spoločne trvale bytom W. Č. Č.. XX, W. V. E. - U. Č.. XX, maloleté deti u starej matky L. Ď., nar.X.XX.XXXX, bytom W. Č. Č.. XX v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice o nariadenie predbežného opatrenia o zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke takto

rozhodol:

Návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice o nariadenie predbežného opatrenia o zverení maloletej V. F., nar.X.XX.XXXX a maloletej L. X. F., nar.XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke L. Ď., R.. Z., nar.X.XX.XXXX, bytom W. Č. Č.. XX v celom rozsahu z a m i e t a.

odôvodnenie:

Návrhom osobne podaným tunajšiemu súdu dňa 5.11.2014 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice žiadal predbežným opatrením podľa § 75 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) zveriť mal. V. a mal. L. X. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke L. Ď. odo dňa podania návrhu a určil vyživovaciu povinnosť rodičom podľa ich finančných možností, a to na základe zistených skutočností a po vzájomnej intervencii s rodičmi a so starou matkou, ktorá sa v súčasnosti o obe deti osobne stará. Uviedol, že otec a matka žili v spoločnej domácnosti od roku 2006 u rodičov otca vo Veľkom Čepčine. Prvé problémy vo vzťahu rodičov nastali v septembri 2013, matka v tom čase podala návrh na súd na úpravu práv a povinností rodičov k deťom, ako dôvod uviedla dlhodobé nezhody s otcom, jeho rodičmi, najmä s matkou. Odišla bývať k svojim rodičom, ktorá domácnosť je vo veľmi zlom stave. Ide o starý rodinný dom bez príslušenstva, kde nie sú splnené základné podmienky pre zdravý vývin detí. Domácnosť, z ktorej matka odišla, je na vyššej úrovni, sú tam vytvorené vhodné podmienky. Rovnako zázemie v rodine otca je omnoho prijateľnejšie pre ich zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin. Deti majú veľmi blízke vzťahy so starou matkou, ktorá sa o nich od malička starala. Otec nie je z hľadiska svojho zdravotného stavu schopný postarať sa o ne, je invalidný dôchodca s ťažkou formou epilepsie, v minulosti sa o neho starala jeho matka. Po prešetrení pomerov nesúhlasili s tým, aby deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, matka podaný návrh zobrala späť a vrátila sa do spoločnej domácnosti otca detí a jeho rodičov. V lete 2014 opakovane opustila spoločnú domácnosť a deti nechala v starostlivosti starej matky. Záujem o deti prejavovala minimálne, za deťmi nechodí, vidí sa s nimi len príležitostne, skôr náhodne. Stará matka jej nebráni a ani nebránila v styku s deťmi a práve naopak má

záujem o to, aby boli s ňou čo najčastejšie, aby neprišlo k ochladeniu vzťahov. Maloleté deti zhodne uvádzajú, že chcú zostať bývať so starou matkou.

Dňa 6.8.2014 sa dostavila na ich úrad stará matka a oznámila, že matka si chcela prísť zobrať deti k sebe, L. X. odmietla k matke ísť, stále plakala. Matka v tom čase už nebývala s deťmi tri mesiace, V. k nej chodila počas prázdnin, vracala sa v zanedbanom stave z hľadiska hygieny, mala aj vši. Matka na deti finančne vôbec neprispievala, nič im nekupovala. Problematický začal byť aj vzťah starej matky s otcom, ktorý jej neustále vyčítal, že vďaka nej matka odišla. Bol realizovaný pohovor s mal. L. X., ktorá uviedla, že mama, keď chodí za nimi, háda sa, kričí, starkú už aj oplula, nič im nedonesie, naposledy jej v Tepliciach kúpila časopis. Volala jej, že pre ňu príde, ale ona s ňou ísť nechce, chce zostať u starkej. Vo Dvorci nebola už strašne dávno, nepamätá si, kedy tam naposledy spala. Vôbec sa jej tam nepáči, je tam veľmi mrzké bývanie, nemajú tam kúpeľňu, ani záchod. Bola sa v zime kúpať u prastarkej, potom musela ísť po ulici a bola jej veľká zima. S maminou si moc nerozumie, lebo ju núti ísť do Dvorca a tam je všetko hrozné. Ocino je niekedy taký ako mamina, najviac si rozumie so starkou Ď.. Bojí sa, že ju rodičia prinúti ísť do Dvorca, ona tam nepôjde. V. tam je, išla sa prejsť s ocinom a on ju tam zaviedol, oklamal ju a starkú a ona sa bojí, že príde mama pre ňu.

Boli predvolaní rodičia dňa 8.8.2014 a zhodne uviedli, že majú problematický vzťah so starou matkou, preto tam už matka nechce bývať. Vyjadrili súhlas s tým, aby deti zostali v starostlivosti starej matky, kým si oni nevyriešia svoju bytovú situáciu. V septembri 2014 otec odišiel za matkou a deti zostali u starej matky. Bolo s nimi dohodnuté, že budú prispievať starej matke a deti budú pravidelne navštevovať. Otec za deťmi chodí dva krát do týždňa, matka vôbec, finančne neprispievajú, deťom nekúpili ani základné vybavenie do školy na začiatku školského roka, všetko kúpila stará matka za cca 70 Eur. Matke bolo pozastavené vyplácanie prídavkov na deti, ktoré sú poukazované na základe stanovenia osobitného príjemcu Obec Veľký Čepčín. Bývanie si rodičia nenašli, situácia sa k lepšiemu nezmenila. Stará matka je poberateľkou starobného a vdovského dôchodku, vlastní rodinný dom, ktorý má dve izby, kuchyňu a príslušenstvo, v prístavbe je letná kuchyňa, domácnosť je vkusne a účelne zariadená, hygiena je na požadovanej úrovni, dievčatá spávajú v izbe so starou matkou. Na základe informácií od lekárky je deťom poskytovaná riadna lekárska starostlivosť, stará matka s nimi chodí na pravidelné prehliadky, potrebné vyšetrenia, matka s nimi bola naposledy v januári 2014. Zo správy Obce Veľký Čepčín vyplýva, že deti bývajú u starej matky pani Ď. a majú u nej vytvorené veľmi dobré rodinné a sociálne zázemie, v tomto prostredí vyrastali od narodenia, stará matka sa stará príkladne. Na základe komplexného hodnotenia zaslaného základnou školou vyplývajú tiež skutočnosti, ktoré poukazujú na nezáujem rodičov o deti, že im v skutočnosti neposkytujú riadnu starostlivosť. Stará matka je v súčasnej dobe jediná osoba, ktoré dokáže zabezpečiť plnohodnotnú starostlivosť o svoje vnučky, svojim láskavým prístupom, ochotou a vytvorenými vhodnými podmienkami je pripravená poskytnúť deťom potrebné zázemie a podmienky pre ich zdravý psychosociálny rozvoj, pre svoje vnučky je veľkou oporou a predstavuje pre ne východisko z nepriaznivej situácie, ktorá vznikla na strane rodičov.

K návrhu pripojil rodné listy maloletých detí, úradné záznamy zo dňa 6.8.2014, 8.10.2014 a 30.10.2014, správu Základnej školy s materskou školou Malý Čepčín zo dňa 26.9.2014, správu Obce Veľký Čepčín zo dňa 17.9.2014 a správu praktickej lekárky pre deti a dorast zo dňa 21.8.2014.

Podaním doručeným dňa 12.11.2014 žiadal po vydaní predbežného opatrenia zveriť maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke odo dňa podania návrhu a určil vyživovaciu povinnosť matke a otcovi podľa ich finančných možností.

Súd sa oboznámil s návrhmi, s pripojenými listinnými dôkazmi a so správou kolízneho opatrovníka zo dňa 28.11.2014 (doručená e-mailom) a so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 21P/158/2013 a sp.zn. 20P/251/2014. Z takto vykonaného dokazovania mal preukázané, že rodičia mal. V. a mal. L. X. nie sú a nikdy neboli manželia, v súčasnosti nežijú v spoločnej domácnosti, ale spolu žili či už v starom rodinnom dome bez príslušenstva spoločne s rodičmi matky alebo v rodinnom dome v domácnosti starej matky zo strany otca. Od 10.11.2014 je matka s maloletými v C. G. Q. W. Z. Q. C. J. C. M.U. a otec v C. J. C. U. Q. W. Z. Q. C.. Spoločne sa dohodli, že deti budú zverené do osobnej starostlivosti matke a otec bude platiť minimálne výživné a v tomto smere si dňa 24.11.2014 podala matka návrh na súd. V domácnosti starých rodičov zo strany matky neboli vytvorené ani základné podmienky pre zdravý vývin maloletých, čo bolo splnené v domácnosti starej matky L. Ď.. Nakoniec sa matka rozhodla starať

o deti v zariadení núdzového bývania, kde má potrebné podmienky. Má od primátora Mesta Turčianske Teplice prisľúbenú prácu opatrovateľky seniorov a sociálny byt, v ktorom by bývali spoločne s otcom detí ako rodina. Predpokladom je zloženie zálohy 900 Eur a v súčasnosti nie je isté či sa opatrovateľský projekt začne realizovať od januára 2015 alebo neskoršie. Matka si podala žiadosť o dávku a príspevky v hmotnej núdzi na úrade práce, lebo je od septembra 2013 nezamestnaná. V zariadení vypomáha v kuchyni, o deti sa štandardne stará a je predpoklad úspešnej integrácie do bežného života. Otec je invalidný dôchodca a jeho dôchodok je 259 Eur, ktorý im nepostačoval na pokrytie ich potrieb a prispievania na náklady spojené s bývaním. Maloleté deti navštevovali Základnú školu s materskou školou v Malom Čepčine, kde všetky platby za stravu a školský klub platila stará matka, deti mali knižky a zošity v obaloch, pomôcky udržiavané, pastelky zastrúhané, mali nové peračníky, na vyučovanie chodili pripravené. Stará matka im kúpila nové bundy do školy, z ktorých sa veľmi tešili, oblečenie mali čisté.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 75 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa § 81 ods. 1 časť vety O.s.p. aj bez návrhu môže súd začať konanie vo veciach starostlivosti o maloletých.

Podľa § 75 ods. 2 prvá veta do bodkočiarky, druhá a tretia veta O.s.p. návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich vydanie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej. Návrh musí ďalej obsahovať aj označenie fyzickej osoby, ktorej má byť maloleté dieťa zverené do starostlivosti alebo označenie zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 75 ods. 8 O.s.p. o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Podľa § 76 ods. 1 O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby: a) pltil výživné v nevyhutej miere, b) odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti, f) niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa § 76 ods. 4 O.s.p. ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to konštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa

môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Inštitút predbežných opatrení umožňuje súdu rýchle a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný jeho okamžitý zásah a je odôvodnené dočasne upraviť pomery maloletých detí do doby kým nedôjde k ich definitívnej úprave súdnym rozsudkom. Ide o dočasné opatrenie súdu poskytujúce ochranu ohrozeným či porušeným právnym pomerom účastníkov dovedy, kým súd svojim meritórnym rozhodnutím neposkytne ochranu definitívnu. Je to najtypickejší zabezpečovací prostriedok civilného procesu a jeho použitie prichádza do úvahy tak pred začatím konania, ako aj počas neho, pričom podmienky pre ich použitie sú rovnaké. Ide o rozhodnutie len dočasné, obmedzuje sa na dosiahnutie predbežných účinkov, neprejudikuje výsledok konania pred súdom a predpokladá, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe dočasnej úpravy, dokazovanie má len povahu osvedčovania. Predbežné opatrenie, ako to má na mysli Občiansky súdny poriadok, je procesný inštitút, ktorého účelom je rýchla, i keď len dočasná úprava právnych pomerov účastníkov.

Súd bez vypočutia rodičov, starej matky a kolízneho opatrovníka vychádzajúc z návrhu, z dôvodov v ňom uvedených, z doručených správ po dôslednom zvážení a zhodnotení všetkých rozhodujúcich skutočností dospel k záveru, že nariadenie predbežného opatrenia nie je nevyhnutné, nie je dôvodné zverovať maloleté deti starej matke, lebo matka má v súčasnosti zabezpečené v zariadení núdzového bývania podmienky umožňujúce starostlivosť a sú tu určité prísluby pri zabezpečení bytu i zamestnania v budúcom roku, v čom bude nápomocný i kolízny opatrovník tak, aby sa matka mohla o deti starať aj v budúcnosti, možno aj za pomoci otca. Rozhodnutie v súčasnosti je v najlepšom záujme maloletých, keď matka dostala šancu vychovávať svoje deti, i keď nie v domácom prostredí. Otec vzhľadom na zdravotné problémy nie je objektívne schopný sám starostlivosť zabezpečiť. Je nepochybné, že stará matka pani Ď. jediná má vytvorené potrebné podmienky v domácom prostredí, ale za vzniknutej situácie je potrebné umožniť matke presvedčiť, že sa dokáže o svoje maloleté deti zodpovedne postarať. V konečnom dôsledku kedykoľvek môže dôjsť k zmene rozhodnutia súdu a v každom prípade súd bude rozhodovať o návrhu matky a budú dôsledne prešetrované všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie, aby bol chránený záujem maloletých detí. V konečnom dôsledku aj kolízny opatrovník za danej situácie navrhol zamietnutie, musí byť matke poskytnutá možnosť vyriešiť si svoju situáciu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).